

IV. 4.1.0. Charakteristika předmětu Člověk a jeho svět

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět *Člověk a jeho svět* přináší žákům prvotní školní poznání týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a zdraví, a to z pohledu historie i současnosti. Stává se tak předpokladem k úspěšnému zvládnutí specializovanější výuky ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví zařazených na 2. stupni.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je členěn do pěti tematických okruhů: Okruh *Místo, kde žijeme* pomáhá žákům poznat nejbližší okolí, vztahy, souvislosti a organizaci života v rodině, ve škole, ve městě i ve společnosti. Přírozeným způsobem probouzí v žácích kladný vztah k místu bydliště, postupně rozvíjí národní cítění a vztah k naší vlasti. Okruh *Lidé kolem nás* žáky vede k osvojování si a upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznamuje je se základními právy a povinnostmi občana a směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem potřebným k životu v demokratické společnosti. V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat se v dějích a čase. Žákům je otevírán pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a českého národa s cílem vyvolat u nich zájem o minulost, kulturní bohatství regionu i celé země. V okruhu *Rozmanitosti přírody* výuka ukazuje Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život, žáci poznávají nejen rozmanitost, ale i proměnlivost živé a neživé přírody naší vlasti s cílem uvědomit si, že Země a život tvoří jeden celek ve vzájemném souladu a rovnováze. V tematickém kruhu *Člověk a zdraví* žáci naší školy poznávají především sebe sama na základě poznávání člověka, získávají základní poučení o zdraví, nemocech, prevenci či bezpečném chování.

Časová dotace předmětu *Člověk a jeho svět* je v 1., 2. a 3. ročníku 2 hodiny týdně a ve 4. a 5. ročníku 3 hodiny týdně.

Do předmětu *Člověk a jeho svět* byla včleněna témata všech průřezových témat.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu vedoucí k budování a rozvíjení:

1. kompetencí k učení

- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- vycházíme z kvalitní nabídky aktivačních metod pro žáky s cílem utváření jednotlivých pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti, radosti z učení, sebehodnocení apod.
- požadujeme základní orientaci ve světě informací (historických, zeměpisných či kulturních)

2. kompetencí k řešení problémů

- vedeme žáky, aby hledali různá řešení problémů, činili uvážlivá rozhodnutí a svá rozhodnutí dokázali obhájit

- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami
- zdokonalujeme žákovskou kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů (ústních, tisku, mediálních či počítačových), aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat
- žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti (plánování, přípravě, realizaci, hodnocení)

3. kompetencí komunikativních

- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných
- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- do výuky zařazujeme i takové projekty, které žáci prezentují, popř. zpracovávají na veřejnosti v novém prostředí a před neznámými lidmi
- vždy dbáme na kultivovaný projev v komunikaci

4. kompetencí sociálních a personálních

- v rámci kooperace umožňujeme žákům střídát role ve skupině, vedeme je k respektování společně dohodnutých pravidel chování, (na jejichž formulaci se sami podíleli), vzájemné pomoci a učíme je odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky se snahou podílet se na utváření příjemné atmosféry a posilování dobrých mezilidských vztahů
- učíme je poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání, a k plnění povinností a společných úkolů
- při vlastní práci vedeme žáky i k tomu, aby co nejvíce objektivně hodnotili výsledky své práce, popřípadě dokázali citlivě posoudit práci celé skupiny se zaměřením se na vlastní přínos i přínos jednotlivých členů skupiny

5. kompetencí občanských

- při používaných metodách klademe důraz na prožitek žáka
- vedeme žáky k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně (třídění odpadu, sběr papíru.)
- snažíme se o přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu nejen k sobě, ale i okolnímu prostředí (přírodě.)
- žáky zapojujeme do projektů (Napříč školou – kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národností, národů nebo besed – s představiteli města či exkurzí – návštěva Záchrané stanice, hasičů, policie, soudu.....)
- ve výuce plně respektujeme individuální rozdíly (integrování žáci, národnostní, kulturní)

6. kompetencí pracovních

- usilujeme o praktické využívání bezpečnostních pravidel a dodržování pravidel bezpečnosti s využitím žákovských návyků hygieny práce
- žáky motivujeme k aktivnímu objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by mohl v budoucnosti uspět
- učíme žáky poznávat podstatu zdraví i příčin nemocí (jejich předcházení), umět jednat v situacích ohrožení vlastního i cizího zdraví